

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 20P/251/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712212140
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Marčeková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2013:5712212140.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou Mgr. Evou Marčekovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti

W. W., nar.XX.X.XXXX
W. W., nar.XX.X.XXXX

zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, deti rodičov, matky Y. W., rod. W., nar.X.X.XXXX, trvale bytom Obec N., v súčasnosti na neznámom mieste a neuvedených otcov, maloletý W. v starostlivosti starej matky Y. K. a jej manžela V. K., maloletý W. v Detskom domove Martin, v konaní o návrhu starej matky o zverenie maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

Maloletý W. W., nar.XX.X.XXXX sa zveruje do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starej matke Y. K., rod. N., nar.XX.X.XXXX a jej manžela V. K., nar.XX.X.XXXX, spoločne bytom I. E. XXX/XX, N. dňom 5.7.2012.

Stará matka Y. K. a jej manžel V. K. sú oprávnení a povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého W. W. v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, sústavne a dôsledne sa starať o jeho výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj, riadiť jeho správanie, chrániť jeho záujmy, prijímať výživné, prídavky na dieťa, iné finančné a materiálne plnenia a tieto vymáhať, zastupovať ho a spravovať jeho majetok s náležitou starostlivosťou s tým, že právo zastupovať a spravovať jeho majetok majú iba v bežných veciach.

Matka je povinná platiť na maloletého W. W., nar.XX.X.XXXX výživné vo výške 60,- Eur mesačne od 5.7.2012 vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám starej matky Y. K. a jej manžela V. K., spoločne bytom I. E. XXX/XX, N..

Nedoplatok na výživnom od 5.7.2012 do 31.3.2013 v celkovej výške 532,26 Eur súd matke povolí je splácať v splátkach po 15,- Eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

Konanie o návrhu starej matky o zverenie maloletého W. W., nar.XX.X.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti súd z a s t a v u j e.

Súd u r č u j e nad výchovou maloletého W. W., nar.XX.X.XXXX dohľad.

Účinnosť určeného dohľadu súd z h o d n o t í v marci každého kalendárneho roka.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin p r e d l o ž í súdu správy zo sociálneho prieskumu so zameraním na informácie o rodinných, bytových, sociálnych a majetkových pomeroch starej matky a

jej manžela a o zdravotnom stave, o vzdelávaní a o osobitných potrebách maloletého vždy do 28.2. a 31.8. každého kalendárneho roka.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Stará matka zo strany matky návrhom osobne podaným tunajšiemu súdu dňa 23.8.2012 žiadala maloletých vnukov W. a W. zveriť do jej náhradnej osobnej starostlivosti od podania návrhu a zo strany matky určiť výživné vo výške 30% zo sumy životného minima. Uviedla, že matka sa nachádza na neznámom mieste, mal. W. je od malička v jej starostlivosti, matka nikdy o neho nejavila záujem, mal. W. sa narodil predčasne, bol v inkubátore a pre zdravotné problémy sa tri mesiace nachádzal v nemocničnom zariadení, potom v starostlivosti matky. Z dôvodu zanedbávania starostlivosti (nedostavovanie sa na zdravotné prehliadky) bola znovu detským lekárom v júli navrhnutá hospitalizácia v nemocnici. S rodinou, manželom, 17-ročným synom a vnukmi bývajú v dvojpodlažnom 4-izbovom rodinnom dome, deti majú samostatnú izbu, v ktorej v minulosti spávala aj ich matka. Ona je nezamestnaná, nemá žiadny príjem, manžel je zamestnaný na Železničiach SR, jeho príjem je cca 600,- Eur mesačne, syn nastúpi do 3. ročníka Združenej strednej školy dopravnej v Martine. Matka sa doma objaví len pri preberaní rodičovského príspevku a prídavku na deti, neprispieva na nich žiadnou finančnou čiastkou, oblečenie, stravu a celkovú starostlivosť zabezpečuje ona ako stará matka.

Matka sa k návrhu písomne nevyjadrila, nezúčastnila sa pojednávania, trvalý pobyt má ako bezdomovkyňa v obci N., zásielky súdu si nepreberala, stará matka nemá o nej žiadnu vedomosť, nezúčastnila sa ani konania o nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. W..

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom starej matky, jej manžela, kolízneho opatrovníka a sociálnej pracovníčky Detského domova Martin, oboznámil sa s návrhom, so správou Detského domova Martin o mal. W. zo dňa 15.3.2013, s listinnými dôkazmi vyžiadanými súdom a so spismi tunajšieho súdu sp.zn. 12P/247/2012 a sp.zn. 21P/259/2012.

Stará matka zotrvala na návrhu, chce sa o vnuka W. ďalej starať na rozdiel od W., kde návrh zobrala späť vzhľadom na zdravotné problémy a umiestnenie v detskom domove. Mala v minulosti problémy s požívaním alkoholu, teraz má iné starosti a nepije. K návrhu sa pripojil aj jej manžel. O matke nemajú žiadne informácie, naposledy ich bola pozrieť na Vianoce a aj večer na Nový rok v roku 2012. Na vnuka nedostávajú zatiaľ žiadne peniaze, stále sa vypytuje na matku, boli na zápise do 1. triedy základnej školy.

Kolízny opatrovník doporučil zverenie mal. W. do spoločnej náhradnej starostlivosti starej matke a jej manžela, nariadiť nad jeho výchovou dohľad vzhľadom na požívanie alkoholu starou matkou v minulosti a skutočnosť, že starostlivosť o jej deti nebola na požadovanej úrovni, matke určiť výživné 60,- Eur. Rodinu evidujú od roku 2012, kedy ich navštívila stará matka a oznámila, že matka riadne nezabezpečuje starostlivosť o deti, odchádzala z domu, vracala sa po niekoľkých dňoch, na starostlivosť neprispievala žiadnymi finančnými prostriedkami. Na predvolania sa nikdy nedostavila. Kontaktoval ich aj detský lekár MUDr. Valenta, že matka nezabezpečuje starostlivosť, mal. W. má komplikovaný zdravotný stav, vyžaduje špeciálnu starostlivosť, nebolo dobre živené, prekonalo kožné ochorenie. Domácnosť starých rodičov je na požadovanej hygienickej úrovni, zariadená starším nábytkom, maloletý má vytvorené vhodné podmienky.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že v rodnom liste je uvedená len matka, otec nie je uvedený ani u jedného maloletého. Matka je na neznámom mieste, prestala ešte v polovici roka 2012 zabezpečovať starostlivosť, táto aj predtým bola nedostatočná. Rozsudkom č.k. 21P/259/2012-56 zo dňa 15.2.2013 bola nad mal. W. nariadená ústavná starostlivosť, ktorá je vykonávaná v Detskom domove Martin, kde bol prijatý dňa 5.9.2012 na základe predbežného opatrenia zo dňa 31.8.2012, matka má určené minimálne výživné. Ide o dieťa vyžadujúce osobitnú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine vzhľadom na zdravotný stav, keď jeho psychomotorický a psychický vývin je oneskorený, nerovnomerný, zaujíma sa o neho pani W. N., sestra starej matky.

Stará matka je od 25.2.2013 vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie na úrade práce bez nároku na dávku a príspevky v hmotnej núdzi. Je vydatá, manžel je zamestnaný od 2.1.1978 ako elektromontér pevných trakčných a silnoprádových zariadení na sekcii Elektrotechniky a energetiky Vrútky, za rok 2012 mal priemernú čistú mesačnú mzdu 562,55 Eur. Bývajú v rodinnom dome spoločne so synom V., nar.X.X.XXXX, študentom strednej školy. nájmom mestskom 1-izbovom byte, platí nájomné 141,- Eur a inkaso 50,- Eur. Je na materskej dovolenke, z úradu práce poberá prídavky na deti. Má v starostlivosti aj dcéru N., nar.XX.X.XXXX, žiačku základnej školy, na ktorú má jej otec určené výživné len 300,- Sk, ale o dcéru sa zaujíma, financuje jej potreby a finančne pomáha aj starej matke.

Matka naposledy pracovala na dohodu o vykonaní práce cez Eunica, s.r.o., Žilina ako pomocný zamestnanec na vykonávanie nočnej inventúry pre spoločnosť Kaufland v Martine od 5.2.2011 do 31.3.2011, dôvod nezaradenia na ďalšie miesto bol pokles objednávok na pracovníkov. Do 31.7.2012 poberala rodičovský príspevok 194,70 Eur a prídavky na dve deti

45,08 Eur, k pozastaveniu došlo z dôvodu podania návrhu o zmenu výchovy, nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletých dieťaťom a inou osobou, môžu vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

Podľa § 44 ods. 3 písm. a) Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len náhradná osobná starostlivosť).

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa, spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa ods. 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, určí rodičom, alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné, rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 46 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 96 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) môže navrhovateľ vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví.

Podľa § 96 ods.2 O.s.p. súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní.

Podľa § 96 ods.3 O.s.p. nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Súd nemusí zastaviť konanie podľa § 96 ods.1 O.s.p. v prípade, ak ide o konanie, ktoré môže začať aj bez návrhu (§ 81 ods.1 O.s.p. - konanie vo veciach starostlivosti o maloletých, konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti, konanie o spôsobilosti na právne úkony, opatrovnícke konanie,

konanie o vyhlásenie za mŕtveho, konanie o dedičstve a ďalšie konania, kde to pripúšťa zákon.), ak dospeje k záveru, že sú pre takéto konanie dôvody.

Podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, nešťátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, ak je v ňom dieťa umiestnené.

Podľa § 37 ods. 6 Zákona o rodine súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia po uplynutí obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení. Výchovné opatrenie súd zruší, ak splnilo svoj účel. Súd môže rozhodnúť o uložení iného vhodného výchovného opatrenia, ak je to v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 91 ods. 1 vyhlášky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení, ktoré uložil maloletému dieťaťu a hodnotí ich účinnosť; postupuje pritom podľa osobitného predpisu. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd vyzve orgán sociálnoprávnej ochrany detí, príslušné zariadenie, ak je v ňom maloleté dieťa umiestnené, obec a školu, aby mu predkladali správy o maloletom dieťati v lehotách, ktoré určí.

Súd po komplexnom zhodnotení dokazovania a dôslednom zvážení vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení rozhodol tak ako je uvedené vo výroku rozhodnutia, zveril mal. W. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke zo strany matky a jej manžela, určil ich práva a povinnosti, vo vzťahu k mal. W. konanie zastavil, nad výchovou mal. W. určil dohľad, matke povinnosť platiť výživné 60,- Eur k rukám starej matky a jej manžela a splácať nedoplatok v minimálnych splátkach. Súd je presvedčený o tom, že ide o správne rozhodnutie v záujme zdravého a optimálneho vývoja maloletého do budúcnosti a rozhodnutie odzrkadľujúce reálnu skutočnosť, keď stará matka sa o maloletého v podstate stará od jeho narodenia, zabezpečuje všetky jeho potreby, matka je nezodpovedná a nemá záujem sa o neho starať. Stará matka má vytvorené potrebné podmienky pre starostlivosť, predstavuje pre maloletého istotu a bezpečnosť. Pri určení výživného vychádzal z odôvodnených potrieb mal. W., ktoré sú dané jeho nižším vekom, uspokojovaním základných hmotných potrieb ako je strava, ošatenie, obutie, hračky, hygienické potreby a od septembra výdavkov v základnej škole. Určite nezodpovedá jeho odôvodneným výdavkom, ale nebolo možné určiť vyššie, nie sú známe možnosti matky, časť potrieb bude krytá prídavkami na dieťa a dávkami v náhradnej osobnej starostlivosti. Vzhľadom na späťvzatie návrhu starou matkou vo vzťahu k mal. W. súd konanie zastavil, nakoľko nezistil dôvody, pre ktoré by mal v konaní pokračovať.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods.1 písm. a) O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu a súd nezistil žiadne okolnosti a skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, v piatich vyhotoveniach (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).